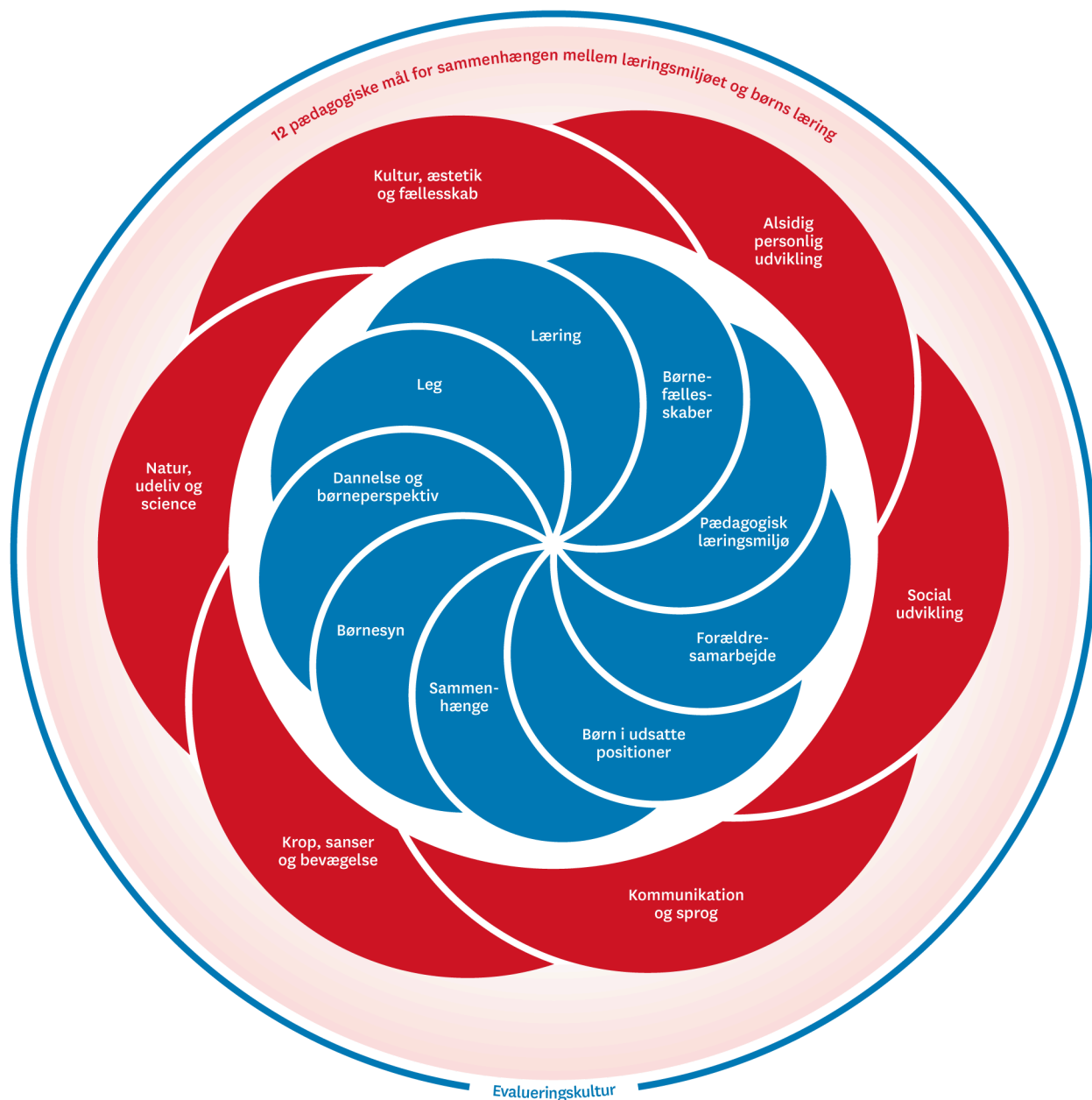

Den nye styrkede pædagogiske læreplan

Tofteskovens Børnehuse i Juelsminde, udarbejdet foråret 2024

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring. Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse.

Hvem er vi?

Tofteskovens Børnehuse består af 2 huse – Børnehuset Tuen og Børnehuset Tusindfryd. I hvert hus er der en vuggestuegruppe og 3 børnehavegrupper – der er plads til 20 vuggestuebørn og ca. 60 børnehalebørn i Tuen - og 13 vuggestuebørn og 47 børnehalebørn i Tusindfryd. Husene er placeret tæt på hinanden, der er kun en fodboldbane imellem, og Juelsminde Skole er nabo til Tuen. Begge huse er beliggende tæt på skov og strand, hvilket ofte benyttes til at tage på ture ud i naturen med børnene. Legeplads faciliteterne er særdeles gode i begge huse, og der er en mindre særskilt legeplads til vuggestuebørnene og en stor legeplads til børnehalebørnene hvert sted.

Tofteskovens Børnehuse har fælles ledelse, som består af en institutionsleder, samt en daglig leder. Det pædagogiske personale består af både pædagoger, pædagogiske assistenter og medhjælpere. Der er madordning i begge huse. Her bliver der serveret varmt mad to gange om ugen og rugbrød tre gange om ugen. Derudover er der en forældrestyret frugtordning.

Værdigrundlag:

Vores værdigrundlag tager afsæt i de pejlemærker, som fremgår af Hedensted Kommunes Børn- og ungepolitik og Dagtilbudspolitik. Dette danner grundlag for vores pædagogiske praksis:

“Mod på livet og lyst til læring”:

Vi ser det enkelte barn som unikt - og at alle børn er forskellige.

Gennem anerkendende, nærværende voksne styrkes det enkelte barns kompetencer, med respekt for barnets nærmeste udviklingszone. Øvelse gør mester - og der er plads til fejl - det lærer vi mest af.

Vi følger barnets spor - med nysgerrighed, tålmodighed og plads til fordybelse med barnet og børnegruppen.

“Gode steder at være og lære - i fællesskaber”

Alle har brug for en god ven - citat fra et barn :)

Gennem understøttende fællesskaber skabes grobund for det enkelte barns trivsel, udvikling, læring og dannelse.

Samtidig skabes grobund for opøvelse af mentaliseringsevne, empati og en gryende fornemmelse for demokrati, med- og selvbestemmelse - i et børneperspektiv.

“Forældre og andre betydningsfulde voksne gør en forskel”

Gennem ligeværdig dialog og vidensdeling omkring det enkelte barn skabes forudsætninger for et godt og respektfuldt forældresamarbejde.

Samtidig skal der være gennemsigtighed i kommunikationen mellem forældre og daginstitutionen, blandt andet via forældre-AULA. Herved skabes tillid, tryghed og tydelighed.

“Sundhed - fysisk og mentalt”

Vi voksne skaber differentierede fysiske og mentale rammer for børnene, både sansestimulering og bevægelsesglæde, men også plads til ro, stilhed og fordybelse.

“Måden vi er sammen med børnene på”

Vi voksne skal skabe rammerne for læring hele dagen, både i rutiner, overgange og aktiviteter - og ikke mindst skal vi skabe læringsmiljøer med plads til leg.

Legen er betydningsfuld, idet det er her, at børnene forstår deres verden. Her går vi voksne foran, ved siden af og bagved børnene, så vi er klar til at støtte op omkring børnenes indbyrdes relationer.

Pædagogisk læringsmiljø:

Vi har et stort fokus på at arbejde med “Neuropsykologisk udviklingsleg” af Tea Thyrra Sørensen. Ved at arbejde på denne måde, understøtter vi børnenes nervesystem, så de kan lære at regulere sig selv.

Derudover arbejder vi også med udviklende øjeblikke, som Rikke Yde har beskrevet i bogen “udviklende øjeblikke”. Her handler det om at møde barnet flere gange om dagen med øjenkontakt.

I 2024 har vores aktive forældrebestyrelse søgt og fået fondsmidler til en biodiversitetshave, som skal være på Tuens legeplads. Haven har til formål at skabe større rammer omkring biodiversitet, så børnene kan følge naturen på tæt hold. I haven kommer til at bestå af shelter, bålhytte, spiselige blomster og meget mere.

Vi organiserer vores læringsmiljøer ud fra de enkelte gruppers behov og sammensætning. Overordnet set har vi fokus på forudsigelighed og struktur i dagligdagen, så det bliver så overskueligt som muligt for det enkelte barn, hvad dagen bringer. Det gør vi bl.a. ved at visualisere dagene, ved brug af piktogrammer. Vi tilstræber en god vekselvirkning mellem leg, planlagte aktiviteter og rutiner som håndhygiejne, frokost, af- og påklædning i garderoben. Her er vi opmærksomme på, at hele dagen er et pædagogisk læringsmiljø, hvor læreplans-temaerne, og ”KLAR til læring – i fællesskaber”, er i spil hele tiden. Vi tilstræber at tilrettelægge og tilpasse både planlagte, spontane og rutine aktiviteter, så aktiviteterne giver mening for børnegruppen.

Vi inddeler de enkelte stuer i mindre ”rum”, og deler børnene op i mindre grupper – hvilket giver rig mulighed for fordybelse sammen med den enkelte børnegruppe.

Vi er nysgerrige på børnenes perspektiver, og spørger ind til, hvad der er det bedste, vi har lavet i dag –herved kan vi voksne ændre retning, hvis børnenes fokus og interesser går i en anden retning, end vi voksne tror.

Samarbejde med forældre om børns læring

I Tofteskovens Børnehuse kommer forældresamarbejdet til udtryk ved åben og ærlig dialog omkring barnets trivsel, både i hjemmet og i institutionen – det kan være små samtaler ved aflevering eller afhentning af barnet. Derudover benytter vi AULA til at informere forældrene om hvad børnene har lavet i løbet af ugen, og generelt små beskeder til forældrene. Her bliver der også løbende lagt billeder op af børnene.

Ved alle overgange f.eks. fra hjem til vuggestue, eller fra børnehave til skole, inviterer vi forældrene til et møde, hvor pædagogen, sundhedsplejersken, samt den modtagende pædagog deltager. På den måde kan vi hjælpe barnet med en blid og rolig overgang. Som redskab til møderne fra vuggestue til børnehave samt fra børnehave til skole, bruger vi dialoghjulet, fra Hjernen og Hjertet. Her er et skema som forældrene skal udfylde og et skema som personalet skal udfylde. På den måde kommer vi omkring barnets udvikling og potentialer.

Er der en bekymring, inviterer vi til møde, hvor vi kan drøfte barnets trivsel og udvikling, og hvorledes vi i fællesskab bedst muligt kan hjælpe barnet godt på vej. Her kan vi også kalde på tale-hørekonsulent, psykolog, børnefysioterapeut eller andre relevante samarbejdspartnere, hvis vi i samarbejde med forældre vurderer det relevant. Vi tilstræber en god og åben dialog med alle forældre, så vi kan skabe et godt, trygt og konstruktivt samarbejde omkring det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Vi indbyder til forskellige sociale arrangementer i løbet af et år. Vi har forældredage, havedag, julearrangement - og en gang årligt har vi fællesspisning på de enkelte stuer, hvor både personale og forældre har mulighed for at tale med hinanden på en anden måde end i dagligdagen.

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

I Tofteskovens Børnehuse arbejder vi ud fra at alle børn er lige, og at alle børn skal have lige muligheder for at trives, udvikles og dannes. Her har vi gjort en indsats for især børn i udsatte positioner, ved at skabe struktur og forudsigelighed. Vi benytter piktogrammer som sætter rammen for dagen, og på den måde kan børnene følge med i hvad der skal ske i løbet af dagen. Dette er noget vi benytter os af i hele institutionen. Det er noget alle børn profiterer af, men især børn i udsatte positioner. Vi deler børnene op i mindre differentierede fællesskaber i løbet af dagen. På den måde sørger vi for at alle børn føler sig set og hørt.

Vi arbejder ud fra en anerkendende og inkluderende tilgang til det enkelte barn. Alle er lige, og alle skal føle sig som en del af et fællesskab. Vi er opmærksomme på barnets

nærmeste udviklingszone, hvor barnet er i sin udvikling nu, og hvor er det på vej hen – og hvordan kan vi hjælpe og støtte barnet samt barnets forældre bedst muligt.

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen?

Førskolebørnene i begge huse har fælles aktiviteter sammen, såsom besøg hos hinanden, fælles ture og udvalgte aktiviteter, eksempelvis fastelavnsfest og besøg på Juelsminde Skoles SFO. Pædagogen fra skolens SFO besøger også dagtilbuddet inden brobygning-start. En kendt voksen fra vores dagtilbud følger med børnene i brobygningsperioden fra april til og med juli. På den måde sikrer vi en så god og tryk overgang for det enkelte barn som muligt i den første tid på skolen. Der er overleveringsmøder omkring hvert enkelt barn, så den relevante viden, vi som dagtilbud har omkring barnet, gives videre til de nye primære voksne i barnets liv. Vi har et forældremøde hvert efterår for de ældste børns forældre, hvor skolens ledelse deltager. På dette møde bliver forældrene informeret om overgangen fra børnehave til skole, og samtidig har forældrene mulighed for at stille spørgsmål til skolens ledelse.

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Vi samarbejder med blandt andet Hellebjerg Efterskole, hvor børnene gerne må benytte efterskolens udendørs atletikbane, og besøge deres udstoppede giraf. Nogle elever fra Hellebjerg Efterskole planlægger og udfører nogle gange pædagogiske aktiviteter med de større børnehavebørn, i tæt samarbejde med de voksne på stuen.

Derudover besøger vi Juelsminde Bibliotek og benytter Juelsminde Hallen. Vi går ture i villakvarteret omkring institutionerne, hvor der blandt andet er en stor bakke, der besøges flittigt, specielt af de mindste børn. Vi besøger de lokale legepladser i området, bl.a. Naturlegeparken i Juelsminde.

Vi har fornylig fået et samarbejde med plejehjemmet i Juelsminde, hvor en gruppe børn har været nede og synge fastelavnssange for beboerne samt lavet fastelavnspynt. Derudover er planen også at vi skal derned til jul.

Vi besøger kirken til juletid, hvor børnene kommer til julegudstjeneste.

Vi har også et tæt samarbejde med Juelsminde skole, her får vi ofte praktikanter fra hhv. 8. og 9. klasse i løbet af året.

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Vi integrerer det fysiske børnemiljø ved at hvert barn er tilknyttet en bestemt gruppe, det vil sige, at vi i Børnehuset Tuen p.t. har en vuggestuegruppe for de 0-2-årige, og i børnehavedelen har vi to stuer, hvor de 3-4-årige børn er tilknyttet. P.t. har vi en gruppe, hvor alle førskolebørn er samlet.

I begge huse har vi vuggestuegruppe for de 0-2-årige, og to børnehavegrupper, der er aldersintegreret for de 3-4 årige børn samt en førskolegruppe for de 5 årige.

Opdelingen betyder, at børnene ved, hvor de hører til, og hvilke primærvoksne, der er på den enkelte gruppe.

Indretningen af de enkelte stuer tilpasses løbende den enkelte børnegruppe, så der er mulighed for at fordybe sig i mindre børnefællesskaber - både på initiativ fra børn og voksne.

De produkter, som børnene er medskabere af, ophænges/bruges/udstilles på den stue, som barnet er tilknyttet. De voksne sørger for - i samråd med børnene - at det æstetiske børnemiljø er rart at være i. Der er eksempelvis papmache-figurer, plancher fra igangværende emner, såsom "Farver og følelser", eller "krible-krable"-temaer.

Vi tilstræber en så overskuelig hverdag som muligt, hvilket indebærer faste rutiner, som samling, spisning, håndhygiejne. I Hedensted Kommune arbejder vi – blandt andet - ud fra KLAR til læring - i fællesskaber. Vi arbejder ud fra syv temaer, som er robusthed, vedholdenhed, behovsudsættelse, selvdisciplin, nysgerrighed, automatisering og gode omgangsformer.

Især gode omgangsformer går igen i alt, hvad vi gør og siger i husene. Vi voksne er meget bevidste om at være gode rollemodeller for børnene, hvilket vil sige, at vi viser hinanden – store som små - gensidig respekt og accept – både kropsligt og verbalt.

Alsidig personlig udvikling

Vores opgave er at understøtte det enkelte barns selvværd og selvtillid, og dermed barnets livsduelighed. Alt efter barnets alder skal vi etablere et læringsmiljø, som understøtter det enkelte barn. Vi skal opmuntre barnet til at være vedholdende i en – måske – svær opgave, at have gåpåmod og tro på egne handlekompetencer. I vuggestuealderen kan læringsmiljøet være en sikker base i forhold til en voksen – at barnet kan udforske en del af legepladsen, og derefter komme tilbage i ”sikker havn”, hvor den voksne står klar til at modtage barnet igen.

I førskolealderen vil det være andre læringsmiljøer i spil – det kan være igangsættelse af rollelege, som kan inspirere til gode omgangsformer, og til dialoger omkring empati i forhold til andre børn. Det kan også være fordybelse i den samme aktivitet i længere tid, hvilket stimulerer barnets koncentrationsevne.

Social udvikling

Alle børn skal føle sig værdifulde, og aktive medskabere af egen læring og udvikling. Vi møder børnene, hvor de er og lytter til dem. Vi voksne skal etablere store som små fællesskaber, så alle børn føler sig inkluderet i et eller flere sociale fællesskaber. Alt efter barnets udviklingsalder skal barnet opleve at få erfaringer sammen med andre. I vuggestuealderen støtter den voksne det lille barns motivation til at indgå i fællesskaber med andre børn, det være sig at dele legetøj med andre og erfare, at det er sjovt at lege sammen. Det er også i vuggestuen børnene så småt begynder at ”vente på tur”. Her kan det f.eks. være i en lille samling, hvor børnene skiftes til at vælge en sang der skal synges.

Hos de større børn kan vi gennem dialog finde ud af, hvad der optager børnene lige nu – og igangsætte aktiviteter, der understøtter interessen lige nu. Herigennem kan det enkelte barn opbygge erfaring med at indgå i demokratiske, forpligtende fællesskaber.

Vi etablerer også læringsmiljøer, hvor de voksne sammensætter legegrupper, hvori de børn, der måske har brug for ekstra hjælp til at opbygge relationer med andre børn, indgår. De voksne skal hele tiden have blik for, at alle børn har en plads i fællesskabet, idet der er her, der bygges venskaber op, og hvor barnet kan mærke egne følelser og behov, og lærer at sætte sig ind i andres følelser og behov.

Kommunikation og sprog

Hos de mindste i vuggestuealderen sker kommunikation i høj grad non-verbalt – børnene imellem. Her er det særdeles vigtigt, at også de voksne tilpasser egen kommunikation – eksempelvis sætter sig ned i børnehøjde, sætter ord på det barnet viser os, viser med smil, mimik og gestik, at vi hører, ser og forstår, hvad barnet vil sige. Det er vigtigt med gentagelser i barnets første år – eksempelvis at synge de samme sange, meget gerne med fagter, rim og remser, så barnet får fornemmelse for sprogets rytme.

Det er tillige særdeles vigtigt, at vi sætter ord på barnets følelser – i øvrigt uanset barnets alder – ”jeg kan se, at du er ked af det – hvordan kan jeg hjælpe dig?”.

Vi udvælger til tider en bestemt sang hos de mindste – i 3-års-alderen – eksempelvis omkring en ko. Her opbygges et tema, der klippes køer ud i karton, udskrives fotos af køer, perspektivet udvides med flere dyr fra bondegården, og dermed opnås omverdens forståelse, tillige med sproglig erfaring.

Hos de større børn kan emnet være tanker og følelser, der kan kobles sammen med farver på følelser. Her kan de sociale kompetencer også komme i spil hos barnet og børnegruppen, via en øve-bane, hvor dialog omkring behov, tanker og følelser er en naturlig del af hverdagen.

Det er de voksnes opgave at finde de temaer, der optager den enkelte børnegruppe lige i nuet – herved opnås størst læring og flow for alle børn (og voksne).

Krop, sanser og bevægelse

Det pædagogiske læringsmiljø understøtter glæden ved at bevæge sig – det kan være i hallen, hvor vi blandt andet bygger forhindringsbaner sammen, eller i mindre grupper i institutionerne, hvor vi sammen laver børneyoga. Vi går ture i nærmiljøet, oplever at gå på gyngende grund i skoven, eller på stranden. Begge huse har gode udendørsfaciliteter, hvor børnene har mulighed for at udfolde sig fysisk, sammen med hinanden og sammen med de voksne.

For de mindste børn tilrettelægges blandt andet aktiviteter på legepladsen, hvor børnene leger med vand, sand og andre materialer, som giver barnet både fysiske og sanselige oplevelser - i trygge rammer.

Indenfor har vi – et mindre – tumlerum i begge huse, der flittigt benyttes af børnene. Her gives mulighed for at understøtte kropslige bevægelsesglæde, men også sociale færdigheder som at tage hensyn til hinanden i legen. Vi har fællesrum, hvor børnene kan lege på tværs af stuer, i mindre grupper, og fordybe sig i mere stille lege.

Natur, udeliv og science

Natur, udeliv og science er ens for alle – mangfoldigt, spændende og givende. Vi tilrettelægger aktiviteter i forhold til den enkelte børnegruppes alder, sammensætning og interesser. De mindste børn er ofte optaget af det allernærmeste – at blive våde og tørre igen – at gå tur og smage på brombær, se på en snegl på vejen.

Vi laver tema omkring affald og sortering af dette – hvad er godt for naturen, og hvad er ikke? Det kan også være at opbevare æbleskrog i et glas med jord – sammen med sølvpapir, og se, hvad der bliver til jord igen, og hvad der ikke gør. Derved kan årsag,

virkning og sammenhæng følges, og give en begyndende forståelse for betydningen af, at vi alle skal passe på vores jord.

Vi kan også være undersøgende sammen med børnene – hvor kommer en figenstang fra? Her kan vi bruge de digitale medier til at finde ud af dette sammen.

Vi er som udgangspunkt ude i al slags vejr, hvilket giver anledning til at tale om – og mærke - vejr, vind, årstider, koldt/varmt, vådt/tørt – uanset barnets alder. Hos os er det vigtigt, at følge barnets spor, og følge op på det, som barnet eller børnene er optaget af. Vi voksne skal have ”store ører og øjne” og spotte, hvilke temaer, der har størst interesse og så opbygge aktiviteter derudfra.

Kultur, æstetik og fællesskab

Vi holder fast i forskellige traditioner – det være sig fødselsdage, højtider som fastelavn, jul og påske. Det udfoldes på forskellig måde med hensyntagen til børnegruppens sammensætning, alder, modenhed og øvrige forhold.

Hos de lidt større børn kan der tilrettelægges et tema omkring ”mig og min familie”, hvor det er oplagt at inddrage forældrene i dette. Andre gange kan laves stamtræ med hvert barn på stuen, hvor barnet får mulighed for at fortælle om lige netop sin familie.

Vi laver også bordteater til samlinger – ofte er det ”De tre Bukkebruse”, som børnene kender og holder af. Vi kan se den gode effekt, når børnene senere selv fortæller historien til hinanden, og her ser vi også børnenes sprog udvikle sig.

Nogle førskolebørn har i nogle år lavet deres eget hus af geometriske figurer - og der opstår en hel by – på stuen. Dette flow udmønter også mange gode dialoger og øget kendskab til hinandens familiemønster, samtidig med kreativiteten får frit spil.